

HENDRO MUNSTERMAN nd.nl/katholiekinside

Nederlandse katholieken willen meer inspraak

► **UTRECHT** Nederlandse katholieken willen dat hun kerk 'een open en gastvrije gemeenschap' is, maar zien haar nu vaak als 'star instituut, afstandelijk en naar binnen gericht'. Ook willen zij meer inspraak in kerkelijk beleid en een grotere plaats voor vrouwen.

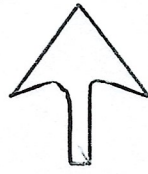
Dat blijkt uit de resultaten van de door paus Franciscus gelanceerde wereldwijde Synode die de Nederlandse bisschoppen vrijdag presenteerden. In de kerk moet 'iedereen bijdragen op basis van gelijkwaardigheid', schrijft bijvoorbeeld het bisdom Den Bosch. Leken voelen zich volgens het aartsbisdom Utrecht 'ondergewaardeerd en parochianen worden te weinig bij visieontwikkeling betrokken'. Alle acht bisdommen – waaronder ook het Ordinariaat van de Strijdkrachten – hebben in opdracht van

paus Franciscus meerdere duizenden katholieken aan het woord gelaten over hun gedachten inzake de toekomst van de kerk.

In de acht rapporten worden wensen en dromen geuit, bijvoorbeeld over een inclusievere kerk (voor lhbt'ers en hetrouwde gescheidenen bijvoorbeeld), maar ook voor meer geloofsvoorming, catechese en inspirerendere kerkdiensten.

Katholieken willen een kerk die duidelijker in de samenleving aanwezig is, naar buiten gaat, maar tegelijkertijd en een luisterende en ontvangende houding aanneemt. Maar onder-tussen hebben 'vele deelnemers de perceptie dat de Kerk als instituut geen weerwoord duldt, te klerikaal en strak hiërarchisch is, en te veel gericht is op regels', schrijft het grootste bisdom van Nederland, Den Bosch.

►► **Zie ook pagina 23.**

Nederlandse katholieken willen starre kerk openbreken

...Nederlandse rooms-katholieken willen een open kerk 'waar iedereen mag bijdragen op basis van gelijkwaardigheid'. Zij ervaren hun kerkstructuren vaak als star en willen een grotere rol voor vrouwen in leidinggevende functies.

...Dat blijkt uit de resultaten van de raadpleging van de acht Nederlandse bisdommen onder hun gelo-vigen.

► UTRECHT

Katholieke gelovigen willen 'een open en uitnodigende kerk, die authentiek is, bezielend spreekt, niemand uitsluit en een luisterend oor biedt'. Zo vat het Limburgse bisdom Roermond de wensen samen die zijn gelovigen hebben geuit tijdens de zogeheten 'luisterfase' van de door paus Franciscus gelanceerde Synode 2021-2023. De Limburgse katholieken willen bovendien een kerk die 'enerzijds meer naar buiten treedt en anderzijds moet zorgen voor plekken van bezinning en gebed'.

Paus Franciscus wil een 'synodale kerk'. Dat is een lastig woord waarmee in de katholieke kerk wordt uitgedrukt dat alle gelovigen – en niet slechts de gewijde bisschoppen, priesters of diakens – actief deel hebben aan de zending ervan.

naar binnen gericht

Om dat te bereiken kondigde de paus vorig jaar een bisschoppensynode aan die in oktober 2023 moet bespreken hoe deze 'synodaliteit' vorm moet krijgen. In de aanloop ernaar wilde Franciscus die synodaliteit echter al in praktijk brengen door katholieke gelovigen over de hele wereld te laten meepraten.

De Nederlandse bisschoppen hebben vrijdag de resultaten van deze eerste 'luisterfase' gepresenteerd. In tientallen gespreksgroepen lieten katholieke gelovigen van zich horen.

De resultaten zijn per bisdom samengebracht in acht uitgebreide verslagen van in totaal 113 pagina's. Deze worden later samengevoegd tot een nationaal document dat uiterlijk 15 augustus naar Rome wordt verstuurd en daarna in een tweede fase op Europees niveau met andere landen zal worden besproken.

De roep om 'een open en gastvrije gemeenschap waar iedereen mag bijdragen op basis van gelijkwaardigheid' (bisdom Den Bosch) klinkt in alle rapporten door. Maar 'lang niet iedereenervaart dat in de huidige kerk'. Het rapport van het aartsbisdom Utrecht stelt scherp vast dat 'de kerk als 'instituut' geen veilige of warme gevoelens oproept, maar als star, afstandelijk en naar binnen gericht wordt ervaren 'met alleen een top-downbenadering'.

Ook 'voelen leken zich ondergewaardeerd en worden parochianen te weinig bij visieontwikkeling betrokken'. Er is belang aan betere communicatie en het leiderschap in de kerk 'zou minder hiërarchisch moeten zijn', vinden de gelovigen in het bisdom van kardinaal Eijk.

De roep om een 'inclusieve kerk' komt in vrijwel alle rapporten terug. In veel gesprekken klonk onbegrip en zelfs verontwaardiging over het 'buitensluiten' van onder meer homo-seksuele mensen. 'Voor veel jonge mensen is het vanzelfsprekend dat er ook anderssoortige relaties zijn dan man-vrouw', schrijft het aartsbisdom Utrecht. Gelovigen willen dat de kerk 'in plaats van een opgeheven vinger

een uitgestoken hand biedt aan iedereen.' 'Geef meer ruimte aan vrouwen in het ambt', schrijft het bisdom Breda. 'Te belachelijk voor woorden dat we het er anno 2022 nog over moeten hebben', citeert het aartsbisdom Utrecht een deelnemer. 'Stel kerkelijke ambten open voor mannen en vrouwen, gehuwd en ongehuwd, wordt door velen bepleit', vat het aartsbisdom de discussie samen.

heilzaam

Uit alle rapporten blijkt een grote behoefte aan inspirerendere zondagsvieringen met een grotere participatie van gelovigen. 'We worden helaas weer meer en meer toeschouwer gemaakt van een heilig ritueel waar we niet dichtbij mogen komen' (bisdom Breda). 'Gelovigen ervaren vaak 'eenrichtingsverkeer' in de liturgie' (bisdom Haarlem). Ook klinkt de vraag naar andersoortige kerkdiensten of geestelijke oefeningen. Heel in het bijzonder wordt gevraagd om 'meer aandacht voor investeren in geloofsontwikkeling' (bisdom Den Bosch), 'meer catechese en meer geloofsge-sprek' (aartsbisdom Utrecht).

Uit alle rapporten blijkt hoe heilzaam de gesprekken door de deelnemers en de bisdommen zijn ervaren. 'We constateren dat onze methode voor synodale gesprekken vruchtbaar is geweest. De meditatieve sfeer en de dialoogmethode leidden tot open en eerlijke gesprekken waarin iedereen gehoord werd en waarin de Heilige Geest kon spreken', schrijft het bisdom Groningen-Leeuwarden bijvoorbeeld. 'Velen zijn paus Franciscus dankbaar voor het synodale proces en voor wat het hun al heeft gebracht', schrijft het aartsbisdom Utrecht. <